

Adroddiad i'r	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y cyfarfod	27 Tachwedd 2023
Aelod Arweiniol	Y Cyngorydd Julie Matthews, Aelod Arweiniol Polisi, Cydraddoldeb a Strategaeth Gorfforaethol
Pennaeth Gwasanaeth	Catrin Roberts, Pennaeth Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl
Awdur yr adroddiad	Steve Price, Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Teitl	Adroddiad Blynyddol drafft Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol 2024 - 2025

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Mae'r adroddiad yn sôn am adroddiad blynyddol drafft Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol (y 'Panel') ar gyfer blwyddyn ariannol 2024 - 2025.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Mae'r Panel yn ymgynghori ar y cynigion a nodir yn yr adroddiad drafft. Wrth adolygu'r adroddiad drafft, bydd y Pwyllgor yn ymwybodol o'r cynigion ar gyfer cydnabyddiaeth i aelodau, a bydd yn gallu ymateb i'r Panel cyn i'r cyfnod ymgynghori ddod i ben ar 8 Rhagfyr 2023. Bydd y Panel yn cyhoeddi ei adroddiad blynyddol terfynol ym mis Chwefror.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod y pwyllgor yn ystyried Adroddiad Blynyddol drafft y Panel ac yn rhoi sylwadau'n unol â hynny.

3.2 Bod y pwyllgor yn rhoi sylwadau ar y trefniadau arfaethedig ar gyfer talu i aelodau cyfetholedig.

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg. This document is available in English.

3.3 Bod y pwyllgor yn ystyried ymateb i ymgynghoriad y Panel.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1. Sefydlwyd Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol yn 2008. Cafodd cylch gwaith a swyddogaethau'r Panel eu hymestyn ym Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011. Mae cylch gwaith y Panel yn cynnwys cynghorwyr, aelodau eraill o awdurdodau parc cenedlaethol, awdurdodau tân ac achub Cymru a chynghorau tref a chymuned, yn ogystal â chynghorau sir a bwrdeistref sirol. Mae'r Panel yn nodi'r rolau a wneir gan aelodau y gellir rhoi cydnabyddiaeth amdanynt, a faint yw'r taliadau hynny.
- 4.2. Mae'n ofynnol i'r Panel gynhyrchu adroddiad blynyddol yn nodi lefelau tâl yr aelodau ar gyfer gwahanol ddyletswyddau a chyfrifoldebau ar gyfer blwyddyn y Cyngor i ddod. Mae Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol weithredu argymhellion y Panel. Mae adroddiad blynyddol drafft 2024 - 2025 ynghlwm fel atodiad 1.
- 4.3. Mae'r cwestiynau yr hoffai'r Panel gael atebion iddynt ynghlwm fel atodiad 2. Yn naturiol, gallai'r pwyllgor ddewis cyflwyno ymatebion ar faterion perthnasol y tu hwnt i'r rhai a ofynnir yng nghwestiynau penodol y Panel.

Penderfyniadau Drafft ar gyfer 2024 i 2025.

- 4.4. Mae'r cyflog sylfaenol a delir i bob aelod etholedig yn dâl i gydnabod y cyfrifoldeb o gynrychioli cymuned a chymryd rhan yn y broses o graffu, rheoleiddio a swyddogaethau perthnasol llywodraethu lleol. Telir y cyflog cyfwerth â 3 diwrnod yr wythnos. Mae'r Panel yn ystyried ei bod yn briodol cadw'r cysylltiad rhwng cyflog sylfaenol cynghorwyr a chyflogau cyfartalog eu hetholwyr. Cynigir bod y cyflog sylfaenol ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf yn cyd-fynd â thair rhan o bump o ystadegau 2022 Cymru (y ffigurau diweddaraf oedd ar gael i'r Panel pan ysgrifennwyd yr Adroddiad Blynyddol drafft) yn yr 'Arolwg Blynyddol o Oriau ac Enillon yng Nghymru'. Byddai hyn yn golygu bod y cyflog sylfaenol yn codi o £17,600 i £18,666 y flwyddyn.
- 4.5. Mae'r Panel yn gosod Sir Ddinbych fel Cyngor grŵp C ac mae'n cynnig cynnydd cyfatebol i'r elfennau cyflog uwch, sef y rhan o'r taliadau cyflog uwch sy'n

ychwanegol at y cyflog sylfaenol, sydd ar gyfer y swyddi a wneir gan aelod o'r Cabinet neu gadeirydd pwyllgor er enghraifft.

Aelodau Cyfetholedig

- 4.6 Ar hyn o bryd, mae rheolau'r Panel yn nodi bod yn rhaid talu i aelodau cyfetholedig y Cyngor ar sail diwrnod neu hanner diwrnod, yn seiliedig ar daliadau penodol am hyd am 4 awr, a 4 awr neu fwy. Mae'r Panel yn caniatáu i'r swyddog perthnasol benderfynu ar gyfanswm y dyddiau lle mae tâl yn berthnasol mewn blwyddyn a nodi amser rhesymol ar gyfer paratoi ar gyfer cyfarfodydd. Canlyniad ymgynghoriadau blaenorol â'r Cyngor llawn a'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd oedd nad yw Sir Ddinbych wedi bod yn nodi uchafswm y dyddiau y gellir hawlio tâl amdanynt na nifer yr oriau o baratoi y gellir eu hawlio.
- 4.7 Mae'r Panel wedi nodi'r newidiadau i arferion gweithio yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gyda defnydd mwy rheolaidd o gyfarfodydd neu gyrsiau hyfforddiant ar-lein, sy'n aml iawn yn fyrrach, yn ogystal â chyfarfodydd pwyllgor mwy rheolaidd. Cafodd y Panel adborth hefyd gan Benaethiaid y Gwasanaethau Democrataidd, oedd yn codi'r mater hwn. Felly, mae'r Panel yn cynnig y dylid cael hyblygrwydd lleol i'r swyddog perthnasol benderfynu pryd mae'n briodol defnyddio cyfradd diwrnod neu hanner diwrnod neu ddefnyddio cyfradd fesul awr lle credir bod hynny'n synhwyrol mewn achosion o nifer o gyfarfodydd byr.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

- 5.1. Mae'r adroddiad yn amlinellu'r penderfyniadau drafft a wneir gan y Panel ac nid yw ynddo'i hun yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1. Mae adroddiad blynyddol y Panel ar y cyfan yn parhau â'r strwythur taliadau blaenorol. Byddai cynigion y Panel ar gyfer y cyflogau sylfaenol, uwch a dinesig yn golygu cynnydd o £65,355 neu 6% yng nghostau cyflogau aelodau etholedig yn 2024 - 2025. Byddai'r costau sy'n gysylltiedig â gwaith yr aelodau cyfetholedig sy'n pleidleisio yn dibynnu ar y swm o fusnes swyddogol mae'n ofynnol iddynt gyflawni, ac unrhyw newidiadau mae'r Cyngor yn ei wneud i reolau taliadau ymrwymiad amser.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Gwneir yr adroddiad hwn yn unol â rhwymedigaethau statudol a phenderfyniadau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol. Nid oes angen Asesiad o'r Effaith ar Les ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1 Mae'r adroddiad hwn yn hwyluso'r ymarfer ymgynghori â'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Nid oedd angen datganiad ar gyfer yr adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Mae'n rhaid i fwyafrif y taliadau (cyflogau sylfaenol, arweinydd grŵp yr wrthblaid fwyaf, aelodau cyfetholedig gyda hawliau pleidleisio) a nodir yn yr adroddiad blynyddol fod ar gael ac mae cyllideb wedi'i ddyrannu i dalu am y taliadau.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Adran 111 Deddf Llywodraeth Leol 1972; a Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.